

Městský úřad Turnov

odbor životního prostředí

Antonína Dvořáka 335

511 01 Turnov

Č.j.: OZP/22/984/MAH
Ev.č.: 24481/22-MUTU

Vyřizuje: Malá
Tel. : 481 366 152
E-mail: h.mala@mu.turnov.cz

V Turnově
dne 28.4.2022

Adr.: dle rozdělovníku

Věc: Závazné stanovisko ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve věci zásahu do významného krajinného prvku

Městský úřad Turnov, odbor životního prostředí, jako příslušný orgán ochrany přírody dle ustanovení § 75 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o ochraně přírody a krajiny"), příslušný podle ustanovení § 77 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny, na základě žádosti společnosti PONTEX spol. s r.o., se sídlem Bezová 1658/1, 147 00 Praha 4, IČ: 407 63 439, která zastupuje na základě plné moci ze dne 23.11.2021 Středočeský kraj, se sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5, IČ: 708 91 095, resp. Krajskou správu a údržbu silnic Středočeského kraje, p.o., se sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5, IČ: 000 66 001 (dále jen „žadatel“), ve věci zamýšleného zásahu do významného krajinného prvku (dále jen „VKP“) – **vodního toku Jizera a údolní nivy, na pozemcích p.č. 324, 69, 63/4, st. 25/2, 270, 290/4 v kat. území Svijany a pozemku p.č. 968/1 v kat. území Příšovice, v ř. km cca 70,626 vodního toku Jizera**, dle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, vydává toto

závazné stanovisko:

Městský úřad Turnov, odbor životního prostředí, jako příslušný orgán ochrany přírody s navrženým zásahem do VKP – vodního toku Jizera a údolní nivy, na pozemcích p.č. 324, 69, 63/4, st. 25/2, 270, 290/4 v kat. území Svijany a pozemku p.č. 968/1 v kat. území Příšovice, v ř. km cca 70,626 vodního toku Jizera, který spočívá v realizaci stavby „II/610 Svijany, most ev. č. 610-035 přes Jizeru před obcí Svijany“

souhlasí

za dodržení následujících podmínek:

1. Při provádění prací budou dodrženy podmínky rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství ve věci povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů (č.j. KULK 18620/2022, OŽPZ 190/2022 ze dne 16.3.2022).
2. Při provádění prací nesmí do vodního toku uniknout jakékoliv stavební hmoty. Údolní niva ani vodní tok nesmí být znečišťovány látkami poškozujícími rostliny nebo půdu, např. rozpouštědly, minerálními oleji, kyselinami, louhy, barvami, cementem nebo jinými pojivy.
3. K přístupu na staveniště budou využívány stávající zpevněné cesty a bude minimalizováno zhutňování vegetačních ploch v údolní nivě vodního toku, a to především pojezdy a odstavování stavební techniky.
4. Při provádění prací bude dodržována Česká státní norma ČSN 83 9061 z února roku 2006 – Ochrana stromů, porostů a ploch pro vegetaci při stavebních pracích a standard SPPK

A01 002 O0chrana dřevin při stavební činnosti. Při ochraně stávajících dřevin budou dodržována zejména tato opatření:

- Kořenové zóny stromů a vegetační plochy nesmí být zamokřeny nebo zaplaveny vodou odváděnou ze stavby. Za kořenovou zónu se považuje plocha půdy pod korunou stromu (okapová linie koruny) rozšířená do stran o 1,5 m, u sloupovitých forem o 5 m.
- K ochraně před mechanickým poškozením vozidly, stavebními stroji a ostatními stavebními postupy budou stromy v prostoru stavby chráněny plotem, který bude obklopovat celou jejich kořenovou zónu. Plot bude stabilní, s výškou min. 1,5 m (dále jen „chráněný kořenový prostor“).
- V chráněném kořenovém prostoru je zakázána jakákoliv činnost, včetně ukládání materiálů, umísťování zařízení, průjezdu mechanismů, výkopové činnosti, navážek a podobně. Pokud je v chráněném kořenovém prostoru nezbytný pohyb osob či zařízení nebo uskladnění inertního materiálu či výkopku, musí dojít k ochraně půdy proti zhutnění a případnému provedení dalších ochranných opatření. Dočasné i trvalé ukládání výkopků a stavebních materiálů či vybavení na nezpevněném půdním povrchu bez instalované ochrany proti zhutnění je nepřípustné.
- Výkopy v kořenové zóně stromů musí být prováděny šetrnou technologií, např. supersonickým vzduchovým rýčem, tlakovou vodou nebo ručním výkopem a selektivním přístupem k obnaženým kořenům.
- Kořeny s průměrem do 30 mm na hraně výkopu ve směru ke stromu je možné hladce přerušit.
- Kořeny s průměrem od 31 do 50 mm na hraně výkopu ve směru ke stromu budou zachovány. V případě nutnosti jejich přerušení je nutné individuální posouzení odborným dozorem. V případě nutného přerušení musí být přeříznuty hladkým řezem a ošetřeny adekvátním způsobem proti vysychání a mrazu.
- Kořeny s průměrem nad 50 mm je třeba zachovat bez poškození a chránit je proti vysychání a účinkům mrazu. Pouze ve výjimečných případech může odborný dozor rozhodnout o jejich přerušení, a to včetně následné analýzy stability stromu.
- Stěny otevřeného výkopu je nutné chránit ve směru ke stromu odpovídajícím způsobem proti vysychání a účinkům mrazu. Nutná je minimalizace doby otevření výkopu. Ochrana může být provedena například:
 - zakrytím stěny pravidelně vlhčenou textilií,
 - překrytím stěny výkopu vhodným materiálem,
 - instalací průchodky a bezodkladným zasypáním.
- Pokud není možné zachovat původní úroveň terénu v kořenové zóně stromů, je třeba v případě nutné navážky postupovat podle následujících zásad:
 - navážka na dosud nezpevněném povrchu nesmí být rozprostřena blíže ke kmeni, než je jeho průměr na styku s půdou, minimálně však ve vzdálenosti 500 mm od kmene,
 - navážka nesmí obsahovat nepropustné materiály (např. jílu),
 - je-li nutné provést trvalé zvýšení terénu, navážku do 50 mm lze provést po celém povrchu kořenové zóny stromu,
 - zvýšení terénu propustnými materiály do výšky 200 mm a uzavření půdního povrchu propustnými kryty je možné pouze do 50 % plochy povrchu kořenové zóny stromu,
 - u vyšších navážek smí být překročeno pouze 30 % plochy kořenové zóny stromu,
 - před navážkou je nutné z půdního povrchu odstranit veškerý organický materiál včetně vegetačního pokryvu. Odstranění musí proběhnout citlivě (manuálně) bez významného poškození kořenů stromu,
 - při rozprostírání navážky nesmí dojít k významnému zhutnění terénu a k poškození kořenů.

- Snižování terénu může probíhat jen za hranicí kořenové zóny stromů až na zvláště zdůvodněné případy.
 - Jestliže nelze z prostorových důvodů ochránit celou kořenovou zónu, musí být chráněna plocha co největší, která musí zahrnovat zejména nezakrytou plochu půdy.
 - Ve výjimečných případech je možné provést ochranu kmene vypolštářovaným bedněním. Ochrana kmene se instaluje za kořenovými náběhy stromu. Konstrukce musí být pevná a musí zasahovat alespoň do výšky 2 m nebo do výšky spodního kosterního větvení stromu.
 - Ochrana kmene nesmí být v kontaktu s povrchem kmene, kořenových náběhů ani větví. Mezi kmen a ochrannou konstrukci je třeba vložit odpovídající polstrování tlumící případné nárazy.
 - Ochrany kmenů nesmí být v průběhu stavby poškozeny ani přemístěny či odstraněny.
 - V případech zvýšení expozice stromů slunečnímu záření je třeba zvážit ochranu kmenů proti korní spále. Týká se především případů mladých stromů a taxonů s tenkou borkou. Ochrana probíhá dle standardu SPPK A02 001 – Výsadba stromů, případně pomocí jiných definovaných opatření s obdobným efektem.
 - Konflikt pracovního prostoru stavebních mechanismů s korunami stromů je nutné řešit ve spolupráci s odborným dozorem vytýčením pracovních zón. Případné konflikty lze řešit lokální redukcí korun (S-RLSP, S-RLPV) v nutném rozsahu na základě odsouhlasení odborného dozoru.
 - Veškeré zásahy tohoto typu musí odpovídat ustanovením standardu SPPK A02 002 Řez stromů.
 - Navržená ochranná opatření musí být funkční po celou dobu průběhu činností souvisejících se stavbou.
5. Po ukončení prací bude část údolní nivy dotčená stavbou rekultivována, tj. budou odstraněny veškeré stavební zbytky, zhutnělá půda bude vhodným způsobem rekultivována, překryta vrstvou kvalitní ornice a oseta travobylinnou směsí.
 6. Ke kácení dřevin rostoucích mimo les bude místně příslušným obecním úřadem vydáno povolení. Vzhledem k tomu, že dřeviny navržené ke kácení jsou součástí VKP, je povolení vyžadováno pro veškeré kácené dřeviny (bez ohledu na obvod kmene měřený ve výšce 130 cm nad zemí nebo plochu zapojených porostů dřevin).
 7. V případě, že kácení dřevin rostoucích mimo les bude provedeno v hlavním hnízdním období ptáků, bude před zahájením kácení provedena kontrola ornitologem, zda se v dotčených dřevinách nevyskytují osídlená hnízda či hnízdní dutiny. Z této kontroly bude pořízen písemný záznam.
 8. Městskému úřadu Turnov, odboru životního prostředí bude s dostatečným předstihem (min. 14 dní) písemně nahlášeno datum zahájení stavby a dále bude pravidelně informován o termínech kontrolních dnů (oboje postačí e-mailem).
 9. Závazné stanovisko o zásahu do VKP má platnost do 31.12.2027.

Odůvodnění:

Městský úřad Turnov, odbor životního prostředí obdržel dne 17.3.2022 žádost žadatele o vydání závazného stanoviska ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve věci zásahu do VKP, který spočívá v realizaci záměru „II/610 Svijany, most ev. č. 610-035 přes Jizeru před obcí Svijany.“ Konkrétně se jedná o náhradu stávající nevyhovující mostní konstrukce železobetonového obloukového mostu novou mostní konstrukcí. Zamýšlený zásah do VKP spočívá ve stavební činnosti probíhající v souvislosti s demolicí původního mostu a výstavbou mostu nového (realizace pažení, výkopy, demolice stávajících opěr, výstavba nové opěry včetně bermy, zához lomovým kamenem).

K žádosti byla doložena projektová dokumentace „II/610 Svijany, most ev. č. 610-035 přes Jizeru před obcí Svijany,“ projektant: PONTEX spol. s r.o., se sídlem Bezová 1658/1, 147 00 Praha 4, IČ: 407 63 439, datum: 03/2021, stupeň projektové dokumentace: DUR. Dále bylo doloženo stanovisko správce vodního toku a vlastníka pozemku p.č. 290/4 k.ú. Svijany a p.č. 968/1 k.ú. Příšovice, společnosti Povodí Labe, s.p. (č.j. Pla/2021/052349 ze dne 10.12.2021) a rozhodnutí Krajského úřadu

Libereckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství ve věci povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů (č.j. KULK 18620/2022, OŽPZ 190/2022 ze dne 16.3.2022), a to pro vranku obecnou a střevli potoční.

Předmětem zásahu do VKP je rekonstrukce mostu. Tento most převádí přes vodní tok Jizera silnici II/610 a je dle závěrů předložené projektové dokumentace v havarijním stavu. V rámci rekonstrukce dojde ke kompletní výměně celé mostní konstrukce včetně spodní stavby. Starý most bude kompletně vybourán a na jeho místě bude postaven most nový. Stavba se nachází na hranici dvou krajů – Středočeského (kat. území Žďár u Mnichova Hradiště a Loukov u Mnichova Hradiště) a Libereckého (kat. území Svijany a Příšovice). Zásah do VKP se vydává pouze pro území Libereckého kraje. Pro území Středočeského kraje je příslušným orgánem ochrany přírody ve věci VKP Městský úřad Mnichovo Hradiště.

Na území Libereckého kraje dojde v rámci rekonstrukce mostu zejména k těmto činnostem: realizace pažení v místě opěry mostu O2, demolice stávající opěry O2, výstavba nové opěry včetně bermy pro revizi nosné konstrukce a ložisek, zához těžkým lomovým kamenem před opěrou.

Posouzením předložené projektové dokumentace dospěl orgán ochrany přírody k závěru, že navrženým záměrem dojde k zásahu do VKP vodní tok Jizera (práce zasáhnou do zvodnělé části toku) a zásahu do údolní nivy (práce zasáhnou do bezprostředního okolí vodního toku, který má charakter údolní nivy).

Vodní toky a údolní nivy jsou dle ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny významnými krajinnými prvky. VKP jsou dle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich ekologicko-stabilizační funkce v krajině. Zákon stanoví, že každý, kdo zamýšlí činit zásahy, které by mohly vést k poškození či zničení VKP či k ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí předem opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Z uvedeného vyplývá, že takové závazné stanovisko je třeba si opatřit i v případě, že je zde byť jen potenciální možnost poškození VKP či možnost, že by jeho ekologicko-stabilizační funkce byla oslabena či ohrožena. Bez závazného stanoviska k zásahu do VKP ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny není možné práce provádět.

Řeka Jizera jako VKP má významné ekologické funkce, kdy zejména v urbánní a zemědělsky intenzivně obhospodařované krajině přispívá k udržení ekologické stability krajiny, příznivě ovlivňuje mikroklima prostředí a přispívá ke zvyšování druhové biodiverzity (zvláště pak v souvislosti s vodními a na vodu vázanými organismy). Dále je významným biotopem pro řadu organismů, z nichž některé náleží ke zvláště chráněným druhům. Jizera náleží k ornitologicky cenným lokalitám a je součástí územního systému ekologické stability (nadregionální biokoridor). Významné jsou i estetické funkce VKP, kdy řeka společně s břehovými porosty a údolní nivou utváří typický vzhled nivní krajiny a je charakteristickým znakem krajinného rázu. Charakter údolní nivy je v intravilánu sídla významně pozměněn výstavbou, na přechodu do volné krajiny má přírodní charakter (převažují trvalé travní porosty). Vodní tok má v místě záměru přírodní charakter, na březích se vyskytují četné břehové porosty, které tvoří doprovodnou zeleň toku a mají taktéž významné ekologické i estetické funkce.

Údolní niva (dle sdělení MŽP, 2007) je rovinné údolní dno aktivované při povodňovém stavu vodního toku. Tvoří ji štěrkové, písčité, hlinité nebo jílovité naplaveniny, jejichž úložné poměry často vykazují nepravidelnosti způsobené větvením toku, vznikem ostrovů, meandrů, náplavových kuželů a delt, sutí, svahových sesuvů apod. Niva je tedy akumulací rovina podél vodního toku tvořená nekonsolidovanými sedimenty transportovanými a usazenými tímto vodním tokem. Při povodních bývá zpravidla zaplavována.

Údolní niva Jizery je zásobárnou podzemní vody a v době se srážkovým deficitem dodává vodu do samotného vodního toku. V údolní nivě se nachází nejkvalitnější půdy s nejvyšší produkcí biomasy – nivní louky. Údolní niva tlumí negativní dopady povodní tím, že umožňuje rozliv vody ideálně v nivních loukách a její postupné zasakování. Údolní nivy jsou tak přirozenou ochranou sídel před povodněmi.

Při posuzování navrženého záměru vycházel orgán ochrany přírody z předložených podkladů a znalostí předmětné oblasti, jež získal při své správní činnosti.

Orgán ochrany přírody vyhodnotil dopad plánovaného zásahu do VKP - vodního toku Jizera a údolní nivy a dospěl k závěru, že navržený zásah bude mít negativní vliv především na biocenózu vodního

toku, kdy dojde k zásahu do zvodnělé části toku a zásahu do biotopu vodních živočichů. Ovlivnění VKP však lze vyhodnotit jako krátkodobé a bodové (zásah do koryta vodního toku bude proveden v řádu jednotek metrů, naproti tomu délka vodního toku Jizera je cca 165 km). Stavební práce se dotknou především vodního toku, okrajově i údolní nivy, kde bude zřízen přístup na staveniště a zázemí stavby. Po ukončení stavby lze předpokládat obnovení původního stavu VKP.

Orgán ochrany přírody dospěl k závěru, že zajištění řádné a bezpečné dopravní obslužnosti území je veřejným zájmem. Most převádí přes vodní tok silnici II. třídy, tedy poměrně frekventovanou a významnou komunikaci, která leží na hranici dvou krajů. Stávající most je v havarijním stavu a je nutno ho kompletně rekonstruovat. Z hlediska váhy/síly veřejného zájmu na realizaci záměru lze konstatovat, že se jedná o poměrně silný veřejný zájem (veřejná komunikace II. třídy, dopravní obslužnost rozsáhlého území).

Orgán ochrany přírody dospěl k závěru, že oprava havarijního mostu je veřejným zájmem, který převyšil nad zájmem ochrany přírody, konkrétně ochrany VKP vodní tok a údolní niva, a k realizaci záměru udělil souhlas.

Orgán ochrany přírody shledal potřebným, aby souhlas k zásahu do VKP byl omezen stanovením podmínek, které zpřesňují udělený souhlas a zabezpečují mimo jiné to, že povolená činnost negativním způsobem neovlivní funkce VKP.

K podmínkám závazného stanoviska:

Ad 1) Při provádění prací budou dodrženy podmínky rozhodnutí o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů. Dodržením těchto podmínek bude zabezpečena ochrana veškeré bioty ve vodním toku (např. ochrana obojživelníků, ryb a dalších vodních živočichů). Podmínky stanovené krajským úřadem jsou v souladu se zájmy ochrany VKP.

Ad 2) Podmínka je stanovena z důvodu ochrany biotopů vodních živočichů a celkové biocenózy vodního toku a dále z důvodu ochrany údolní nivy před kontaminací.

Ad 3) Při provádění stavebních prací je nutno dbát na minimalizaci pojezdů zejména těžké techniky, ale i dalších vozidel stavby, což může mít za následek zhutnění půdy, degradaci údolní nivy a narušení jejich funkcí.

Ad 4) Při provádění prací je třeba dodržovat uvedenou normu, která zabezpečuje ochranu stromů, porostů a vegetačních ploch při provádění stavebních prací. Jelikož projektová dokumentace předpokládá použití větší techniky, je třeba při provádění stavby zajistit zejména ochranu stromů (ochranu před poškozením kmene a větví oděrem, ochranu kořenové zóny před zhutněním pojezdy mechanizace, umístění zařízení staveniště mimo kořenové zóny stromů apod.)

Ad 5) Po ukončení prací budou pozemky dotčené stavbou uvedeny do původního stavu, tedy ve většině případů se bude jednat o obnovu trvalých travních porostů. Rekultivace pozemků je důležitá pro obnovu funkcí údolní nivy v místě záměru.

Ad 6) Velikost a charakteristiku dřevin, k jejichž kácení není třeba povolení, stanovuje § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Uvedené charakteristiky a velikost platí pouze za předpokladu, že tyto dřeviny nejsou součástí VKP. V případě, že jsou dřeviny součástí VKP, je povolení ke kácení vyžadováno vždy.

Ad 7) Orgán ochrany přírody neomezil dobu kácení dřevin rostoucích mimo les na období vegetačního klidu, protože přihlédl k rozsahu navrženého kácení a problémům, které by tato podmínka mohla generovat v souvislosti s dalšími stavebními postupy. K zajištění ochrany volně žijících ptáků dle § 5a zákona o ochraně přírody a krajiny je však nutné provést ornitologický průzkum před samotným kácením dřevin za účelem zjištění výskytu osídlených hnízd či hnízdních dutin. Pokud budou zjištěna osídlená hnízda nebo hnízdní dutiny, bude nutné provést kácení mimo hnízdní období ptáků. Z průzkumu je třeba pořídit písemný záznam pro případnou kontrolu ze strany orgánů ochrany přírody.

Ad 8) Z důvodu kontroly podmínek závazného stanoviska bude orgánu ochrany přírody nahlášeno datum zahájení stavby a datum konání kontrolních dnů.

Ad 6) Platnost závazného stanoviska je v souladu s termínem již udělené výjimky Krajského úřadu Libereckého kraje a byla stanovena z důvodu kontrolovatelnosti ze strany orgánu ochrany přírody. Vydané závazné stanovisko je přímo vázané na současný stav lokality. Vzhledem k tomu, že tento stav se může v čase měnit, je platnost závazného stanoviska časově omezena.

Poučení o odvolání:

Toto závazné stanovisko podle § 149 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím ve správním řízení a nelze se tedy proti němu samostatně odvolat. Podle § 149 odst. 7 správního řádu je však možné podat odvolání proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno a obsah závazného stanoviska napadnout v rámci odvolání. Nezákonné závazné stanovisko lze podle § 149 odst. 8 správního řádu rovněž zrušit nebo změnit v přezkumném řízení.

Ing. Miloslava Šípošová

vedoucí odboru životního prostředí

Rozdělovník:

PONTEX spol. s.r.o., Bezová 1658/1, 147 00 Praha 4 (DS)

Na vědomí:

Povodí Labe, s.p., Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové (DS)

Obec Svijany, Svijany 71, 463 46 Svijany (DS)

Obec Příšovice, Příšovice 60, 463 46 Příšovice (DS)